

American Songbook

Repetitie voor de musical *Hair* in Nederland, november 1969

Hair

In American Songbook nemen we evergreens, muzikale iconen en songs, die een tijdgeest belichamen onder de loep. *Let the sunshine in. The sun shine in.* Veel vrolijker kan een lied niet eindigen. Toch werden veel mensen hier boos van. Zo boos dat er tot in de Supreme Court over werd gevochten. *Hair*, de 'American tribal love-rock musical' ging op 29 april 1968 in première op Broadway. Vijftig jaar later is de boodschap verrassend actueel.

TEKST → ROBERT DE KONING (JOURNEYISM.NL)

Hair is het geesteskind van James Rado en Gerome Ragni. Beide waren lid van de cast van de off-Broadway-productie *Hang Down Your Head and Die*. Deze voorstelling over de doodstraf zette het record voor kortst lopende productie in New York. Na één avond viel het doek al. Gelukkig hadden de nu werkloze acteurs elkaar nog. Rado was al van kinds af aan bezig met het schrijven van (highschool) musicals. Hij droomde er van ooit op Broadway te staan. De ultrakorte doorlooptijd van *Hang Down* in combinatie met de poëtische schrijfstijl van Ragni was de doorbraak waar Rado op had gewacht. In de East Village ontwaakte tegelijkertijd de vrije liefde, versmolten rassen en groeide het haar. Rado en Ragni wilden wat er broeide op de straten van de East Village, naar Broadway brengen. Tussen het schrijven door bezocht het duo het Whitney Museum op de hoek van Madison & 75th. Hier trok een schilderij van een kam en een pluk haar hun oog. De kunstenaar, Jim Dine, had het doek *Hair* gedoopt. Nu de muziek nog.

Kortharig

Verschillende componisten wilden hun vingers niet branden aan de debutanten en hun dubieuze 'love-rock'-musical. Zelf waren Ragni en Rado ook kritisch. Maar toen ze in contact kwamen met de Canadese componist Galt MacDermot wisten ze: dit is het! MacDermot woonde met zijn vrouw en vier kinderen op Long Island, had kort haar en nul affiniteit met de opkomende *counter-culture*. Het weerhield hem er niet van klassiekers als *Aquarius*, *Good Morning Starshine* en *Let the Sunshine In* te componeren.

Werkschuw tuig

Wat de drie heren restte was een cast en een theater. Het werven van zangers en zangeressen werd creatief aangepakt. De heren struinden de straten, clubs en cafés van de East Village af op zoek naar jongeren met lang haar. "Kun je zingen?", was hun openingszin en vrij vlot was het *Hair*-gezelschap compleet, met Rado en Ragni als de hoofdpersonen Claude en Berger. Het vinden van een theater bleek lastiger. Niemand op Broadway toonde interesse voor de vernieuwende musical vol langharig, werkschuw tuig. Gelukkig zag Ragni in de trein van Yale naar New York de revolutionaire theaterproducent en eigenaar Joseph Papp zitten. De teksten die Papp onder zijn neus geschoven kreeg, raakten een snaar. Toen vervolgens de muziek van MacDermot leven in de dialogen blies en Papp voor zijn nieuwe theater in de East Village een productie zocht was het zover. De straat verscheen ten tonele.

Voorpremière van de musical in Nederland, november 1969

Controverse

Na zes weken in Joseph Papps Public Theater en een intermezzo in de Cheetah Discotheque, ging de jongensdroom van James Rado in vervulling. Op 28 april 1967 schalde door het Biltmore Theatre op 261 West 47th Street: *When the moon is in the seventh house. And Jupiter aligns with Mars. Then peace will guide the planets. And love will steer the stars.* De rest is geschiedenis? Niet echt. Want met het debuut van *Hair* op Broadway kwam de controverse rondom de musical pas echt op gang. Controverse die afhankelijk van de stad, staat of land waar *Hair* werd opgevoerd, voortkwam uit de naakte cast aan het einde van Akte I, het ontheiligen van de Amerikaanse vlag, het gebruiken van en zingen over drugs, de vrije liefde, de interracial relaties of (een combinatie van) alles bij elkaar.

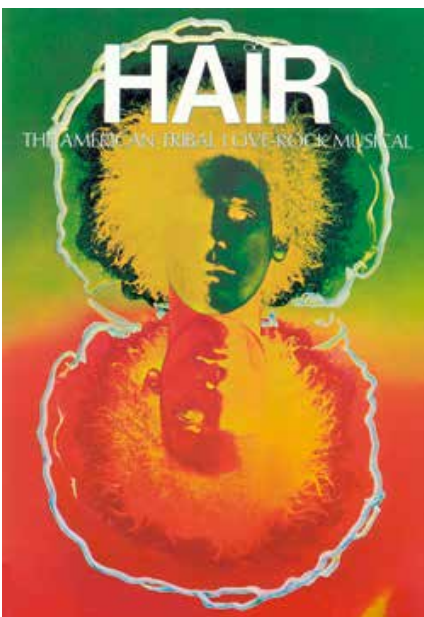
Muizen

In het Verenigd Koninkrijk werd een achttiende-eeuwse wet van stal gehaald om de musical te verbieden. Na grote druk werd de wetgeving aangepast. Een dag later ging *Hair* in première op West End. In Mexico werd de complete cast na de eerste uitvoering gearresteerd en vervolgens het land uitgezet. In St. Paul, Minnesota liet een demonstrant achttien muizen los in de lobby van het theater in de hoop het publiek weg te jagen. De stad Boston en de gemeente Chattanooga in Tennessee maakten het zo bond dat de Supreme Court er aan te pas moest komen om een uitspraak te doen over de rechtmatigheid van het verbieden van de opvoering. *Hair* trok in beide zaken aan het langste eind. Uiteindelijk kwam overal *the sunshine in....*

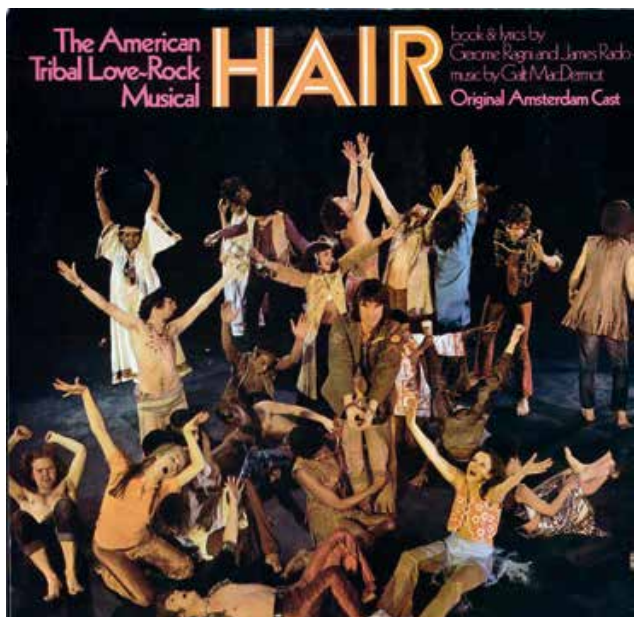
‘De heren struinden de straten, clubs en cafés van de East Village af op zoek naar jongeren met lang haar’

Het originele programmaboekje en het originele theaterscript

De poster van *Hair*

Lp van de Nederlandse theatertour van *Hair*

In Nederland werden ook kapperwedstrijden georganiseerd voor het beste *Hair*-kapsel